

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4142/2019
29.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Максимовић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Радовановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6508/18 од 22.07.2019. године, у седници већа одржаној 29.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6508/18 од 22.07.2019. године и пресуда Вишег суда у Ужицу П 87/16 од 28.05.2018. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 87/16 од 28.05.2018. године, одбијен је тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се обавезе тужена ББ да јој на име дуга исплати износ од 90.000 евра са домицилном каматом на тај износ почев од 01.08.2008. године до исплате, у динарској противвредности по курсу НБС по коме овлашћене банке плаћају ефективну валуту у месту плаћања на дан исплате. Обавезана је тужиља да на име трошкова поступка исплати туженој износ од 369.750,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6508/18 од 22.07.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена наведена првостепена пресуда, те одбијен као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужиља, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ББ из ... као стварни власник апотеке „ВВ“ у 2007. години ступила је у преговоре око куповине локала у простору бившег хотела „...“. Продаја локала је туженој понуђена од стране ГГ, њеног познаника, који је имао потребу да обезбеди новац за испуњење обавезе према Агенцији за приватизацију, пошто су претходно ГГ и ДД купили УТП „ББ“ с обавезом плаћања годишње накнаде Агенцији за приватизацију. Заинтересована да реализује куповину локала, тужена је дана 05.11.2007. године позајмила ГГ износ од 100.000 евра, са уговореним роком враћања до 15.07.2008. године. Купопродаја локала је у даљем реализована.

ГГ и ДД су као власници и чланови Конзорцијума предузећа УТП „ББ“, продавца локала, уговорили са туженом продају локала за уговорену купопродајну цену од 250.000 евра. На састанку ових лица у хотелу „...“ 29.12.2007. године вођен је разговор да тужена подигне кредит код банке ради исплате уговорене цене локала и да јој се у томе помогне путем сачињења исправа, ради чега је позвана тужиља АА, тада запослена у агенцији „ЕЕ“ из ..., која је сачинила текст признанице донете на потпис туженој. Том приликом тужена је потписала признаницу од 29.12.2007. године у садржини да је од тужиље примила 90.000 евра на име позајмице и да се обавезује да позајмицу врати 40.000 евра најкасније у року од месец дана, а 50.000 евра најкасније до 01.06.2008. године. Према утврђеном, тужиља АА је тада имала својство директора и регистрованог власника агенције, а наводи се да је стварни власник ове агенције био ДД.

По закљученом купопродајном уговору за локал од 28.12.2007. године, на коме су потписи оверени 31.12.2007. године, тужена је из средстава остварених путем кредита исплатила купопродајну цену за локал до јуна 2008. године. Продавац локала је УТП „ББ“. Купац је апотека „ВВ“. Апотека се тада формално водила на ЖЖ која је присуствовала састанку и потписивању исправа у хотелу 29.12.2007. године и приступила овери потписа на уговору 31.12.2007. године. Није спорно да је купопродају уговорила и реализовала тужена као стварни власник наведене апотеке ради чије делатности је локал купљен. За подизање кредита код банака тужена се није користила исправама које је припремила тужиља. Тужена је припремљене исправе потписала у предуговорној фази док је још било неизвесно код које ће банке и под којим условима остварити кредит. Кредитна средства тужена је успела да обезбеди и купопродајну цену исплати, независно од ангажовања тужиље и потписане признанице од 28.12.2007. године.

Због невраћеног зајма датог ГГ, тужена је поднела тужбу против њега по којој је пресудом Основног суда у Ужицу П 2708/11 од 03.09.2014. године ГГ обавезан да јој на име дуга исплати 100.000 евра у динарској противвредности са каматом од доспелости 16.07.2008. године до исплате. По овој правноснажној и извршној пресуди у току је поступак извршења у предмету И 2417/15.

Овај поступак покренут је од стране тужиље тужбом поднетом 10.08.2015. године са тражењем да јој тужена исплати дуг по признаници која гласи на 90.000 евра.

Тужбени захтев је заснован на признаници од 29.12.2007. године, за коју првостепени суд утврђује да је фиктивна, да новац туженој није предат, а то утврђење прихватио је и другостепени суд. Пресудама нижестепених судова тужбени захтев је одбијен као неосновап.

Полазећи од одредбе члана 99. став 2. Закона о облигационим односима, која се односи на тумачење спорних одредаба уговора, првостепени суд је оценио да потписана признаница за коју тужила везује правни основ тужбеног захтева, својом садржином не одговара материјалноправном односу уговора о зајму, да између странака није закључен уговор о зајму и да тужила није легитимисана да потражује враћање новца који туженој фактички није ни предат. Тужила је по налогу ДД и ГГ написала и донела туженој да потпише признаницу на састанку на ком су потписиване исправе и када је потписани уговор о купопродаји локала, а као упућена у послове промета непокретности распитивала се код банака о условима давања кредита туженој. Са таквом улогом тужила не стоји са туженом у уговорном односу. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, налазећи да је правилан став првостепеног суда да признаница од 29.12.2007. године представља исправу која се цени у вези са осталим изведеним доказима, те да према резултату расправљања о спорном, тужила, на којој је био терет доказивања, није доказала да је туженој дала новац на зајам.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се у ревизији оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова, истицањем да није било места примени члана 99. Закона о облигационим односима. Погрешна примена материјалног права за последицу је имала непотпуно утврђено чињенично стање.

У ревизији се износи схватање да признаница од 28.12.2007. године представља веродостојну исправу, да та писмена изјава којом тужене потврђује да јој је тужила дала новац, одговара елементима правног посла уговора о зајму, према члану 557 Закона о облигационим односима, и да су другачији закључци нижестепених судова доказно и правно неутемељени.

Врховни касациони суд указује да спорна признаница нема необориву доказну снагу, већ се њена доказна вредност као приватне исправе цени у склопу других изведених доказа и о постојању чињеница закључује на основу оцене доказа и у складу са правилима о терету доказивања. У односу на примену материјалног права, ревизијски суд указује да правилима о тумачењу уговора подлежу нејасне одредбе. Овде се, међутим, спорним јавља питање постојања уговорног односа зајма. Садржина признанице није нејасна, већ је у питање доведено да ли је зајам о којем она говори уопште учињен. За настанак двостраног уговора захтева се да постоји сагласност воља уговорних страна. У смислу члана 557 Закона о облигационим односима, предаја новца чини битан елемент уговора о зајму, без којег тог правног посла нема. По овим питањима потребно је јасан став изразити. То ће суд учинити у поновном поступку. Потребно је да суд јасно утврди и оцени да ли је у признаницу од 28.12.2007. године унет неистинит садржај, односно да ли је у питању непостојећи уговор. Непостојећи уговор се по својим последицама и правном дејству изједначава са апсолутно ништавим уговором. Са истим последицама као и ништав уговор сходно члану 104. став 2. Закона о облигационим односима, непостојећи уговор не производи правно дејство.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити у складу са примедбама из овог решења и код поновног одлучивања дати оцену о правном значају чињеница на које је указано, следом које ће донети закониту и правилну одлуку о тужбеном захтеву. Уједно ће, према исходу спора одлучити трошковима поступка.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић